

ADAPTACJA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM UCZNIÓW KLAS 1 W ROKU 2017/2018

Szkoła jest środowiskiem, w którym dziecko zdobywa niezależność, uspołecznia się. Kontakty z rówieśnikami uczą norm współżycia i respektowania grupy społecznej. Jako środowisko społeczne pełne różnorodnych bodźców będzie spełniało swoje funkcje dydaktyczne i wychowawcze tylko wówczas, gdy dziecko będzie je postrzegało jako bezpieczne i atrakcyjne dla siebie.

Celem procesu adaptacji jest:

- wspomaganie dziecka w procesie przystosowania do życia w nowych warunkach,
- skrócenie czasu wchodzenia w rolę ucznia,
- poznanie u dzieci możliwości percepcji wzrokowej, słuchowej, orientacji przestrzennej, koordynacji wzrokowej, ruchowej i słuchowej wspomagające poznanie możliwości każdego ucznia,
- kształtowanie poczucia przynależności do grupy rówieśniczej w klasie,
- sukcesywne nabywanie umiejętności korzystania z różnych przedmiotów, sprzętów i pomieszczeń,
- poznawanie osób pracujących w szkole – umiejętność zachowania się w stosunku do nich,
- wdrażanie do orientacji czasowej w rozkładzie dnia w szkole,
- przygotowanie rodziców do udzielania dziecku wsparcia psychicznego i pomocy w procesie przystosowania,
- ograniczenie w środowisku szkolnym liczby bodźców utrudniających dziecku adaptację.

Już od kilku lat w naszej szkole podejmowane są działania, w celu zapewnienia dzieciom poczucia bezpieczeństwa i stworzenia jak najlepszych warunków do ich prawidłowego rozwoju. System wzajemnych oddziaływań pedagogicznych i organizacyjnych szkoły, rodziców i przedszkoli został zebrany i opisany w programie adaptacji, który realizowany był także w tym roku szkolnym.

Podobnie jak w poprzednich latach zastosowano odpowiednie działania opiekuńczo-wychowawcze oraz dydaktyczne, których celem było zminimalizowanie stresu wynikającego z wejścia dziecka w nowe środowisko szkolne. **Działania podjęte przez szkołę to m. in.:**

- w pierwszych miesiącach nad bezpieczeństwem uczniów czuwają wychowawczynie, dzieci są przeprowadzane z szatni do sali przez nauczyciela,
- szczególną uwagę zwrócono na bezpieczeństwo dzieci przy odbiorze ze szkoły (wychowawca jest z dzieckiem, bezpośrednio po zajęciach do momentu odbioru przez osobę upoważnioną, dzieci wchodzi i wychodzą wejściem głównym, a nie przez szatnię dla uczniów starszych),
- sala dla pierwszoklasistów znajduje się na trzecim piętrze, starsi uczniowie nie zakłócają młodszymi przerw,
- sala lekcyjna jest dostosowana do potrzeb młodszych dzieci (część edukacyjna i rekreacyjna, kąciki tematyczne, możliwość pozostawienia w szkole podręczników

- i przyborów szkolnych), wyposażona w sprzęt audiowizualny, komputer z dostępem do Internetu, do dyspozycji tablica interaktywna,
- na korytarzu wydzielono miejsce do zabawy na dywanie, podczas przerw pierwszoklasiści bawią się z rówieśnikami z innych klas,
  - w pierwszym okresie uczniowie spędzają przerwy w swojej sali, wraz z wychowawcą,
  - uczniowie klas pierwszych mają osobną szatnię, mogą również liczyć na pomoc dyżurujących tam nauczycieli oraz innych pracowników szkoły,
  - na zajęcia w pracowni komputerowej lub w sali gimnastycznej dzieci przechodzą pod opieką wychowawcy,
  - odrębna świetlica dla najmłodszych - "Bajkowa kraina"- świetlica ma salę przystosowaną do nauki i miejsce przeznaczone do zabaw ruchowych,
  - plac zabaw - miejsce do zabaw na świeżym powietrzu,
  - podczas zajęć stosowane są aktywizujące metody pracy i nowoczesna technologia -, zajęcia w MultiCentrum, tablica interaktywna, zajęcia kreatywne
  - rozpoznawane są potrzeby wychowawcze i opiekuńcze uczniów oraz planowane i podejmowane działania wspierające ich rozwój, uczniowie ze SPE zostają objęci zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi, logopedycznymi, dydaktyczno-wyrównawczymi oraz gimnastyką korekcyjną,
  - harmonogram zajęć klas pierwszych jest tak opracowany, by druga zmiana kończyła zajęcia najpóźniej o 15:20,
  - w stołówce szkolnej pierwszoklasiści przebywają pod opieką wychowawców lub nauczycieli świetlicy,

Na sytuację dziecka w szkole bardzo duży wpływ mają także relacje z rodzicami. Jeżeli rodzice i szkoła działają zgodnie, to uczeń szybciej dostosowuje się do nowej sytuacji i realizuje stawiane mu wymagania. Wychowawcy klas pierwszych szczególnie cenią sobie współpracę z rodzicami i ich zaangażowanie w życie szkoły. Większość rodziców pierwszoklasistów przekazuje informacje dotyczące dziecka, co korzystnie wpływa na przebieg procesu adaptacyjnego.

Na początku roku szkolnego nauczyciele rozpoznali środowisko rodzinne dziecka, nawiązali kontakt z rodzicami. Już od pierwszego dnia stosowali w swoich klasach zabawy integrujące dzieci służące wzajemnemu poznaniu, tworzyli „Klasowe kodeksy” w celu jasnego określenia wymagań. Przeprowadzili również diagnozę wstępną badającą wszystkie obszary rozwoju ucznia w formie arkuszy pisemnych i obserwacji, dzięki czemu już od początku mogli optymalnie dostosować metody oraz formy pracy z dzieckiem na każdych zajęciach. Stymulowali, wspierali i wspomagali rozwój możliwości intelektualnych i emocjonalnych dziecka. We wszystkich działaniach adaptacyjno – integracyjnych wychowawca był wspierany przez pedagoga szkolnego i specjalistów – logopedę szkolnego,

oraz nauczycieli prowadzących zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, gimnastykę korekcyjną oraz nauczycieli świetlicy.

Przejście dziecka z przedszkola do szkoły jest łatwiejsze, jeżeli ma możliwość wcześniej poznać swoją przyszłą szkołę. W tym celu, jak co roku zorganizowano „dzień otwarty” adresowany do przyszłych pierwszoklasistów i ich rodziców. Dzieci i rodzice mają okazję poznać budynek szkoły, a przyszli uczniowie klas pierwszych biorą udział w zajęciach plastycznych, muzycznych, językowych, sportowych, komputerowych itp.

Bardzo ważnym elementem w adaptacji uczniów klas pierwszych jest integracja pierwszoklasisty ze społecznością szkolną. Aby pomóc dziecku w odnalezieniu się w nowym środowisku, zminimalizować stres wynikający z wejścia w środowisko szkolne, zaproponowano pierwszoklasistom udział w różnorodnych działaniach, m.in.

- uroczyste pasowanie na uczniów oraz pasowanie na czytelnika,
- zajęcia w Miasteczku Komunikacyjnym
- zajęcia w MultiCentrum
- udział w warsztatach w Muzeum Regionalnym
- integracyjny wyjazd do Kopalni Soli w Bochni
- obchody „Dnia pluszowego Misia”,
- realizacja projektu „Chodź, opowiem Ci bajeczkę”,
- projekt „Akademia Bezpiecznego Puchatka”

Pierwszy etap okresu adaptacyjnego zakończył się powodzeniem. Uczniowie bardzo dobrze przystosowali się do nowej sytuacji i czują się w szkole bezpiecznie. Dodatkowo charakteryzują się coraz większą samodzielnością, chętnie uczestniczą w zajęciach szkolnych angażując się w akcje charytatywne i konkursy, mają zaufanie do wychowawcy i innych pracowników szkoły, wiedzą, że w razie trudności mogą liczyć na ich pomoc.

Szkoła jest bardzo dobrze przygotowana na przyjęcie pierwszaków. Jednak adaptacja jest długotrwałym procesem, który zgodnie z programem wychowawczym i zdiagnozowanymi potrzebami będzie kontynuowany i modyfikowany tak, aby spełniał potrzeby dziecka i oczekiwania rodziców.